

vate Folk kommer ud paa Laanemarkedet. Derfor er det, jeg siger, at Følgen meget let vil blive, at ved det Byggeri, man her holder, i Gang ved det offentlige Foranstaltning ved nye Laan, standser man i samme Grad det private Initiativ, idet Pengene er blevet faa og dyre, naar de private kommer ud og skal have Penge. Derfor vil jeg rette denne Anmodning til dem, der faar med Sagens videre Udførelse at gøre, at man dog vil se paa de indkommende Laanebegæringer med nogen Kritik, saaledes at forstaa, at man nøje ser paa, om det er produktive Foretagender, der herved iværksættes. Jeg erkender vel, at det er bedre og humanere at give Arbejde end Understøttelse, men hvis der ved dette Arbejde tilvejebringes Bygninger, maaske undertiden ved udenlandske Materialier, som der strengt taget ikke er Brug for, og som i og for sig ikke kan siges at være rentebærende, saa er Fordelen tvivlsom. Jeg kan imidlertid godt se, at saaledes som Forholdene ligger, er det vel nødvendigt, at vi faar Lovforslaget, og Pengene er jo gennem Sparekasser og Banker stilledes til Disposition. Jeg ønsker dog at sige, at naar Pengeinstitutterne stiller Pengene til Disposition, betyder det egentlig kun, at man ellers frygtede for Oprettelsen af nye Serier, som vilde slaa Kreditforeningskurserne ned. Man er med andre Ord tvunget til at gaa frivilligt med. Jeg ønsker derfor, som sagt, at udtale min Betænkelse og beder dem, der faar med Laanene at gøre, at se paa de fremkomne Begæringer med nogen Kritik, se paa, om der virkelig for Laanene skaffes rentebærende Aktiver til Veje.

Handelsministeren (Hassing Jørgensen): Jeg vil sige til det ærede Medlem, som nu talte (Jørgen Jensen), at jeg tror ikke, hans Frygt er begrundet. Penge-markedet her i Landet har siden Krigens Udbrud i Virkeligheden forbedret sig ganske betydeligt, saaledes at Pengene ikke længere er saa knappe, som de var paa et vist Tidspunkt, men til Trods herfor vil man ganske sikkert i høj Grad komme til at savne det private Initiativ indenfor Byggevirksomheden. Det er givet, at Risikoen ved at paabegynde private Byggefotagender skræmmer en hel Del Mennesker fra at paatage sig saadan Virksomhed, som de under normale Forhold vilde paatage sig. Under disse Omstændigheder maa man befrygte, at Arbejdsløsheden indenfor Byggefaget vil blive væsentlig større end ellers, hvis der ikke fra det offentlige Side tages

et Initiativ. Det er dette Initiativ, man i Kommunerne har ønsket at kunne tage, og det er Tilvejebringelsen af dette, som Lovforslaget og de Forhandlinger, som ligger forud derfor, tager Sigte paa. Dermed vil jeg dog ikke sige, at Pengemarkedet er i en saadan Tilstand, at Kommunerne let vil kunne opnaa Laan til de Rentevilkaar, de er vante til, idet Markedet selvfølgelig er underkastet en vis Usikkerhed. Men, som sagt, jeg tror ikke, at det Forhold er til Stede, som det ærede Medlem navnlig synes at frygte, nemlig at den Kapital, som fra Pengeinstitutters Side stilles til Disposition for det private Initiativ, i Virkeligheden savnes.

Jørgen Jensen: Jeg forstaaer den højtærede Minister saaledes, at han mener, at der ikke i dette Øjeblik egentlig er Mangel paa Kapital. Det forekommer mig, at hvis denne Formodning er rigtig, er hele Lovforslaget ikke betimeligt. Thi hvis der er Kapital nok ude omkring i Landet, vil Kommunerne nok kunne finde det paa-gældende Institut uden Statens Mellemkomst. Jeg troede, at en af Grundene til Lovforslagets Fremkomst var, at der var Mangel paa Kapital, at der derfor maatte dette stimulerende Mellemlid til for at holde Byggeriet i Gang. Men hvad enten der nu er Mangel paa Kapital eller ikke, synes jeg dog, man maa være berettiget til at ræsonnere som saa, at naar det offentlige af den Kapital, der forefindes, tager en bestemt Del, bliver der mindre tilbage til det private Initiativ, og denne mindre Del bliver dyrere. Og derfra opstaar der for mig en Frygt for, at det private Initiativ skal svækkes, og at det Byggeri, som skal fremmes ved det private Initiativ — og lad mig indskyde, det er nu alligevel det, jeg foretrækker —, vil lidé derved.

Handelsministeren (Hassing Jørgensen): Det private Initiativ er allerede svækket paa et langt tidligere Tidspunkt og lader sig nu vanskeligt kalde til Live. Jeg tror, det er rigtigt, at der ikke er videre knapt med Penge her i Landet for Øjeblikket; men jeg nævnede netop før, at der ikke desto mindre er ikke saa lidt Forsigtighed til Stede og ikke saa lidt Usikkerhed, saa megen Usikkerhed i hvert Fald, at jeg ikke tror, Pengeinstitutterne vilde være tilbøjelige til at udlaane deres Penge til Kommuner paa de sædvanlige Rentevilkaar og paa de sædvanlige Betalingsvilkaar for Tiden. Ved denne Ord-